

Prauška

Sakalovčarov

v Međjugorje

STR. 4

Moramo se

boriti

STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 17. oktobra 2013 ☼ Leto XXIII, št. 42

HIŠA JABOLK ZA LOKALNE PRODUKTE

4. oktobra sta na Gornjem Seniku minister za razvoj podeželja Madžarske dr. Sándor Fazekas in podpredsednik vlade ter minister za kmetijstvo in okolje R Slovenije mag. Dejan Židan predala namenu Hišo jabolk, ki je bila zgrajena v okviru čezmejnega projekta Visokodebelni biseri ali »Upkač«. Svečane predaje so se udeležili tudi državni sekretar v Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boris Jesih, državni sekretar v Ministrstvu za razvoj podeželja Zsolt V. Németh, veleposlanica R Slovenije v Budimpešti mag. Ksenija Škrilec in generalni konzul R Slovenije v Monoštru Dušan Snobj.

V projektu Upkač so sodelovali trije partnerji iz Slovenije – Regionalna razvojna agencija kot vodilni partner, Krajinski park Goričko in Društvo za opazovanje ptic – in dva partnerja z Madžarske, in sicer Narodni park Órség in Razvojna agencija Slovenska krajina, ki jo vodi Andreja Kovač. Prav ona je pri Hiši jabolk, zgrajeni v značilni obliki nekdanjih porabskih kmečkih hiš, pozdravila visoke goste in vse povabljene ter na kratko predstavila novo pridobitev, ki bo kot učna predelovalnica ljudem v Porabju, da se usposobijo za izdelovanje lastnih produktov: sokov, sadnih marmelad, kisov. V predelovalnico je nameščena stiskalnica s polnilno linijo. Hiša je namenjena tudi raznim seminarjem in usposabljanjem, ki jih je



Svečani prerez trakov ob predaji učne predelovalnice. (z leve) Državni sekretar Zsolt V. Németh, madžarski minister za kmetijstvo Sándor Fazekas, podpredsednik slovenske vlade in minister za kmetijstvo Dejan Židan in državni sekretar Boris Jesih



Ministra sta si ogledala tudi stiskalnico in polnilno linijo. Ob njiju na desni strani Andreja Kovač, vodja Razvojne agencije Slovenska krajina

agencija izvajala tudi v okviru projekta s pomočjo strokovnjakov Kmetijsko-gozdarskega zavoda Maribor.

Ministra sta na otvoritvi izpostavila dobro sodelovanje na področju kmetijstva, prevzemanje dobrih praks, minister Židan je poudaril, da se državi podpirata tudi pri pogajanju o kmetijskih politikah v Bruslju. Minister Fazekas je dal poseben poudarek lokalnim produktom, ki bodo ponovno oživili sadjarstvo v pokrajini, posredno pa vplivali na to, da bi Slovenci ostali v svoji rodni pokrajini.

Ministra sta si na Gornjem Seniku ogledala tudi vzorčno kmetijo, ki se gradi s finančno podporo slovenskega kmetijskega ministrstva. Na kmetijo, na kateri že stojijo hlevi in gospodarsko poslopje, so prav v prvem tednu oktobra prispele prve krave. Začela se je tudi izgradnja turističnega objekta, v katerem bo manjša klavnica za prašiče, zgrajena po predpisih Evropske unije. Gostinski del s kuhinjo bo lahko sprejel kakih petdeset ljudi. Ob tem pa bo tudi manjša trgovinica z lokalnimi produkti.

Ministra sta pot nadaljevala na Goričko, kjer so v Markovcih prav tako v okviru omenjenega projekta predstavili mobilno stiskalnico, obisk sta zaključila v Óriszentpéturu v Hiši degustacije, zgrajeni s pomočjo projekta Upkač.

Marijana Sukič

Literarni natečaj: Posadila je dve vrbi žalujki...

VSAKA BESEDA, NAPISANA S SRCEM, JE VREDNA ZLATA

Odličen program v čudovitem jesenskem opoldnevu v Vrtu spominov in tovarištva na Petanjcih, je zgolj nakazana vsebina na četrti podelitvi priznanj in zahval učencem in dijakom, ki so se udeležili literarnega natečaja »*Posadila je dve vrbi žalujki/mati ob vhodu v domači vrt*«



Pobudnik literarnih natečajev akademik dr. Anton Vratuša je nagovoril obiskovalce na prireditvi v Vrtu spominov in tovarištva

(Verz pesmi Toneta Pavčka). Četrtič zapored sta učence in dijake iz pomurskih osnovnih in srednjih šol k sodelovanju na natečaju povabila Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija in Zavod Republike Slovenije za šolstvo, območna enota Murska Sobota. Z razpisom so seznanili tudi porabske učitelje, in Martina Zakoč z monoštrske gimnazije je med petimi nagrajenimi dijaki za zgodbo, v kateri je primerjala življenje Apolonije, matere dr. Vaneka Šiftarja, z življenjem svoje matere. (Že objavljeno v Porabju).

Predsednica strokovne komisije Irena Kumer je povedala, da so lani decembra k sodelovanju povabili pomurske osnovne in srednje šole. Do zaključka razpisa, 1. marca, so dobili 22 prispevkov iz 12 pomurskih šol, 9 prispevkov iz 5 srednjih šol in 1 tekst iz monoštrske gimnazije. Glede na veliko število različnih natečajev, je število sodelujočih nadvse ugodno, je poudarila Irena Kumer. Med osnovno-

šolci so izbrali 5 najboljših spisov, in sicer so jih napisali Nina Grah, Blaž Kociper, Nataša Feher, Alja Roudi in Martina Korošec; med srednješolci pa so nagrade prejeli Iva Drvarič, Aleš Ropoša, Nastja Utroša, Nina Mladenovič in Martina Zakoč, zdaj (že) študentka v Ljubljani. V kultur-

nem programu so odlomke iz nagrajenih del interpretirali dijaki soboške gimnazije. Pobudnik literarnih natečajev, akademik dr. Anton Vratuša, je v nagovoru poudaril, »da smo imeli priložnost prisluhnuti biserom žuborečih besed iz vrta/ogračka mladih talentov.« V nekaterih delih so tudi resna razmišljanja in celo znanstvene razprave, kar je vzpodbudila pesem Toneta Pavčka *Posadila je dve vrbi žalujki/mati ob vhodu v domači vrt*. »Ta pesem pomeni hvalnico življenju in pouk za življenje in delo.« Dr. Anton Vratuša je naštel tudi naslove dosedanjih natečajev: prvi je bil posvečen Vrtu spominov in tovarištva, ki ga je kar 50 let oblikoval pokojni dr. Vanek Šiftar; v drugem razpisu so učenci in dijaki opisovali sosedstvo, lanski pa je bil pod naslovom Moj ogratek. Tu se je pokazala izjemna inventivnost mladih, ki so izhajali iz domačega dvorišča in se dotaknili sosedstva ter izrekli

marsikatero pikro na račun slovenske zaprtosti. Za letošnjo vsebino je Anton Vratuša tudi dejal, da je bilo »lepo prisluhnuti bogastvu domišljije in resnemu razmišljanju o življenju, o usodi ljudi, vsakega posameznika človeške družbe.« Govornik je spomnil tudi na pomenljive besede, ki jih je na eni majske prireditve Jambori spominov in dobrega sosedstva povedal pokojni pesnik Tone Pavček, ki se je s pesmijo zahvalil za povabilo na dogodek v Vrtu spominov in tovarištva. »Odlodžil se je materi Apoloniji, njenemu najmlajšemu sinu in Vaneku Šiftarju, obema na enak pesniško izreden, duhovit in zelo pomemben človeški način.«

»Zame je zelo velika čast, da sem danes med vami. Najpristrčnejši pozdrav dolgujem vam, mladi prijatelji.

Prišla sem predvsem zaradi vas in seveda v spomin na mojega dragega očeta,« je zbrane nagovorila dramska igralka in pesnica Saša Pavček in dodala: »Z vami mladimi se veselim in prišla sem tudi zato, da se poklonim vašemu talentu, vaši delavnosti, in da vam povem, da ste vsi po vrsti in vsak zase dragoceni in vredni pozornosti. Zelo mi je všeč, da se veselite pisanja, branja, da ste radostni in odgovorni do svoje nadarjenosti, in da vas nobena zoprtnija, kakršna je bila nekoč meni šola, ne zaustavi na vaši poti k samouresničitvi.« Pesnica Saša Pavček, hči Toneta Pavčka, je še izpostavila: »Vidim pa tudi, da ste odgovorni do svoje nadarjenosti in da pri tem ostajate skromni. To spoznanje je zelo lepo... Vsaka beseda, ki ste jo napisali s srcem in tako po resnici, kot je narekovala vaša domišljija, je zlata vredna...« Posebej zanimivo je tudi pesnično razmišljanje, kako bi si

odgovorila na vprašanje, zakaj je mati posadila dve vrbi žalujki, če seveda ne bi poznala pretresljive zgodbe, da je vrbi posadila za svoja dva sinova. »Zdelo se mi je, da bi napisala, da je posadila dve vrbi zato, da sta par. Zato, ker je ljubezen tista, kar nas druži in zato, ker je materina dobrota vedno tako velika, da še drevesu ne privošči samovanja.«

ti v taboriščih.« Kot primer krutosti taborišč je omenila smrt svojega strica »docenta na montanistiki, študijskega sodruga akademika Vratuša, diplomiranega inženirja Josipa Hedžeta, kjer sta končala dva brata Vaneka Šiftarja.« Dr. Cvetka Hedžet Tóth je poudarila velik pomen kulture, kajti edino s kulturo smo lahko kompatibilni z razvitim svetom.



Med nagrajenci je bila tudi dijakinja monoštrske gimnazije Martina Zakoč. V njenem imenu je priznanje prevzela mag. Valerija Perger, (z desne) prva v družbi predsednika Uprave dr. Šiftarjeve fundacije Ernesta Ebenšpangerja, igralka in pesnica, tudi slavnostne govornice, Saše Pavček in predstojnice Območne enote Zavoda RS za šolstvo Irene Kumer.

Slavnostna govornica je bila tudi dr. Cvetka Hedžet Tóth in za uvod dejala, da smo se »zbrali na svetem prostoru, ki ni samo park, je nekaj, kar uteleša knjigo življenja, kjer so zapisana imena vseh tistih, ki so umirali grozljive smrti zaradi industrije smr-

Za sodelovanje na natečaju, za izvedbo slovesne izročitve nagrad in priznanj in za prijeten kulturni program se je v imenu Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije zahvalil Ernest Ebenšpanger, predsednik uprave.

ERNEST RUŽIČ

Zveza Slovencev na Madžarskem | Novice | Programi, prireditve

Zveza Slovencev na Madžarskem
Magyarországi Szlovének Szövetsége

Zveza Slovencev na Madžarskem
Gardonyijeva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

www.porabje.hu

JANEZ AQUILA V SVOJEM ČASU

Gotsko slikarstvo je morda nekaterim na prvi pogled še vedno nekoliko manj blizu kot pa tisto, ki je nastajalo stoletja po njem. Čeprav so teme prav tako svetopisemske in marsikdaj celo lažje prepoznavne, pa je včasih oči težje prilagoditi samemu videzu figur. Pa še prostoru – če ta sploh obstaja – kjer se le-te nahajajo. Morda nam o gotski umetnosti manjka le nekoliko več vedenja, umetniki ki so tedaj ustvarjali, pa so marsikje še vedno neznani.

V vsakem čudovitem srednjeveškem spomeniku vedno znova odkrivamo čarobno moč minulega časa. Cerkev je bila v prekmurskem prostoru vedno nekaj posebnega, ne zgolj in samo za preprostega vernika, ampak se je že od najzgodnejših časov drži aristokratski pridih. Skorajda vsa boljša umetnost, ki se je v zadnji tretjini 14. in v prvi tretjini 15. stoletja razvijala v slovenskih deželah nasploh, pa razkriva češke vplive. Ti so se hitro, a precej razpršeno prek avstrijskih krajev širili do nas. Prav tako so pomembno vlogo odigrale tedaj aktualne češke novosti praškega (iz Prage) slikarskega sloga, ki je v 15. stoletju pripeljal do uveljavitve t. i. *mednarodnega gotskega* ali *mehkega sloga* v srednji Evropi. To je bil slog, ki je draperijo figur krasil z mehкими, krožnimi gubami. Tako je štajersko in prekmursko območje hitro uresničilo dane novosti in pokazalo visoko slogovno kakovost.

V slikarstvu nas je v tem času presenetilo nekoliko osamljeno, a obsežno delovanje Johannes Aquilae ali Janeza Orla iz Radgone. Pridevek Aquila nima ničesar opraviti s kakšnim nemškim Adlerjem, kot se je skušalo v začetku tolmačiti, ampak pomeni Janeza Evangelista, katerega simbol je orel. S svojo delavnico je ustvarjal vse do prehoda v 15. stoletje. Freske,

ki so označene z njegovim podpisom in ponekod celo z avtoportretom, pa so najbolj zgovorne v krajih Velemér na Madžarskem, v Turnišču, Martijancih in v Fürstenfeldu na avstrijskem Štajerskem



Freske v Velemérju

(na meji z Gradiščanskim, nekdanje tu meja med cesarstvom in Madžarsko). Aquila je bil najbrž slikarstva izučen v kakšnem samostanskem skriptoriju, saj tudi njegov slog razkriva očitne vplive češke umetnosti iz sredine 14. stoletja. Prepoznaven je namreč po močni in kompaktni plastičnosti figur, z draperijo, ki v značilnih zavrtih formulah ovija telesa upodobljenecv. Potem je tukaj še t. i. češka obrazna tipika ter oblike naslikane arhitekture z iluzionističnimi učinki. Najbrž je umetnik tudi sam potoval na

Češko in si pridobil potrebno znanje. Pri nas je ustvarjal v Prekmurju (takrat v okviru madžarske države) in na vzhodnem Štajerskem. Da je deloval na tako širokem področju, pa je bilo odvisno predvsem od naročnikov in hkrati mecenov, ki so ga po-

vabili na svojo posest, kjer je ustvarjal po nekaj let. Imel je prav tako obsežnejšo delavnico s pomočniki in to nam marsikje kažejo opazne razlike v kakovosti izvedbe slikarij. V Martijancih se mu

je pridružil mlajši sodelavec skromnejših sposobnosti, tako imenovan »Mojster martjanskih apostolov«. Slednji pa je bil že izšolan v oblikah novega »mehkega



Marija z Jezusom, del freske

sloga«.

V Velemérju na Madžarskem je Aquila v celoti poslikal cerkveno ladjo in prezbiterij. V Turnišču v Prekmurju je bila stara župnijska cerkev *Marijinega vnebovzvetja* med leti 1380-89 prezidana. Ta stara romanska cerkev je postala prezbiterij nove cerkve, do-

dana pa ji je bila velika nova kvadratna ladja. Prva dela Janeza Aquile in njegove delavnice so bile poslikave oboka in zgornjih delov sten prezbiterija, zatem pa glavni deli sten (*stoječi apostoli in uničena votivna kompozicija na severni steni*). Stoječi apostoli so njegovo lastnoročno delo in so vidne kakovosti. Sledila je poslikava ladje z veliko cikli, med katerimi so *Zadnja sodba* na severni steni ter *legenda sv. Stanislava* na vrhnjem pasu vseh treh poslikanih sten. Tukaj pa gre za delavniško delo, četudi v mojstrovem slogu.

V Radgoni (avstrijska), v t. i. »Pistorhaus« je Aquila okoli leta 1490 v pritličnem prostoru nekdanjega gostilniškega poslopja naslikal posvetne cikle v slogu fresk iz Turnišča. Gre pa zlasti za *Ladislavove legende*.

V cerkvi *sv. Martina* v Martijancih, ki je bila sezidana leta 1392, je kot avtor fresk prav tako podpisan Janez Aquila. Prav v prezbiteriju martjanske cerkve srečamo najbolj pričevalno upodobitev *Nebeškega Jeruzalema* v naših krajih.

Vrhunec na oboku pa predstavlja *Kristusa v slavi* in upodobljeno *Jagnje božje* na sklepniku oboka. Prav v prezbiteriju pa se je Aquila tudi upodobil, kot moškega srednjeh let v tipičnem srednjeveškem oblačilu, ob nogah je upodobljen cehovski grb, roke pa ima sklenjene v molitev ter drži napisni trak: *Vsi svetniki molite za mene Janeza Aquilo slikarja*. Zgornje partije sten z naslikanimi gotskimi baldahini so sicer še lastnoročno Aquilovo delo, medtem ko je vse ostalo že izdelal t. i. »Mojster martjanskih apostolov« s sodelavci. To so stoječi apostoli, pa tudi posamične slike v cerkveni ladji.

Cerkev avguštinov-eremitov v Fürstenfeldu je na meji z

Gradiščanskim. Nekdanje tu meja med cesarstvom in Madžarsko. V sami cerkvi pa gre za novejšo Aquilovo delo, saj je v njej prisoten njegov podpis po letu 1400. Ustvaril je posamezne upodobitve, predvsem votivne kompozicije (slike, posvečene nekemu v zahvalo) v prezbiteriju in v ladji. Po slogu pa bi se dalo freske prav tako pripisati »Mojstru martjanskih apostolov« in sodelavcem.

Kar pa zadeva same tehnike slikanja na steno, je Aquila kot prvi v naše kraje prinesel tehniko freske (*al fresco*) – to je slikanje na svež omet. Vse do druge polovice 14. stoletja je bilo pri nas namreč trdo zakoreninjeno slikanje na večkratno pobeljeno, suho podlago (*al secco*), kar pa ne zagotavlja brezhibnega obstoja poslikave. Mojster Aquila je tako ob vsakem novem naročilu skupaj z naročnikom izdelal obseg in vsebino poslikave, ki pa se je večinoma navezovala na patronat cerkve ter želje naročnika. Tehnika freske je sicer zelo zahtevna, saj zahteva od umetnika brezhibno strokovno znanje.

Dela Janeza Aquile so nastajala s točno določeno vsebino in namenom. V večini primerov prikazujejo zgodbe iz Svetega pisma in so tako dostopna vsakomur. Večkrat pa poslikave nosijo tudi skrit pomen, ki pooseblja idejo bodisi Nebeškega Jeruzalema, zadnje sodbe ali celo hvalospev čaščenju družinskih zavetnikov. V slogovni govorici njihovih snovalcev pa se rišejo poteze duhovnega razpoloženja časa v vseh tistih značilnostih, ki dvigajo te stenske slikarije na srednjeevropsko raven. In Janez Aquila jim je pridihnil svoj umetniški pečat, da so našle svoje mesto v okviru srednjeveške dediščine v slovenskem, v prekmurskem in prav gotovo tudi v širšem panonskem prostoru.

Mojca Polona Vaupotič

OD SLOVENIJE...

Davek na nepremičnine

Vlada je objavila popravljeni predlog zakona o davku na nepremičnine. Kot kaže predlog, ki je predviden za obravnavo v državnem zboru, je predvidena davčna stopnja za rezidenčne stanovanjske nepremičnine 0,15 odstotka, za nerezidenčne stanovanjske nepremičnine pa 0,50 odstotka. Nerezidenčni bodo stanovanja in hiše, v katerih 1. januarja leta, za katerega se davek odmerja, lastnik oziroma solastnik nima prijavljenega stalnega prebivališča oziroma v njih na ta dan ni prijavljenega vsaj polletnega najema. Iz predloga je razvidno, da so na vladi popustili kmetom, po novem bodo namesto po 0,5-odstotni stopnji kmetije obdavčene po 0,15-, gozdovi po 0,07-, kmetijske stavbe pa po 0,30-odstotni stopnji. Znova je v predlogu tudi obdavčitev sakralnih objektov. Sakralni objekti bodo tako kot javne stavbe in kulturni spomeniki obdavčeni - s stopnjo 0,50 odstotka. Za poslovne in industrijske nepremičnine razen energetskih nepremičnin je predvidena 0,75-odstotna obdavčitev, za energetske nepremičnine 0,40-odstotna. Za nelegalne gradnje - gradnje, za katere je inšpekcijska odločba pravomočna in evidentirana v registru ter ne izvršena - se bo po predlogu davčna stopnja povišala za trikrat. Davek, ki bi nadomestil obstoječe dajatve na nepremičnine, bi uvedli z letom 2014, ministrstvo za finance pa v prvem letu pričakuje 205 milijonov evrov priliva v državni proračun.

Slabe napovedi Mednarodnega denarnega sklada

Mednarodni denarni sklad (IMF) Sloveniji za letos napoveduje 2,6-odstotni upad BDP-ja, prihodnje leto pa naj bi se slovensko gospodarstvo skrčilo še za 1,4 odstotka. Še aprila je IMF Sloveniji, ki je imela lani po revidiranih podatkih 2,5-odstotni padec BDP-ja, za letos napovedoval "zgolj" dwoodstotni padec, v letu 2014 pa naj bi imela po spomladanskih ocenah 1,5-odstotno rast. Slovenija naj bi bila po napovedih IMF-ja prihodnje leto poleg Cipra edina članica območja evra, katere gospodarstvo se bo skrčilo.

Prauška Sakalovčarov v Međjugorje

V četrtek, 12. Septembra, na den B.D. Marije zazranka v pau sedmoy vöri se je začnila sveta meša v sakalauvskoj kapejli, stera se je napunila z lidami, steri so sprevodili svojo žlato pa znance, ki so se odpravljali na prauško v Međjugorje. S srca so nam želeli srečno paut ta pa nazaj domau. Do konca meše je že bus tō prišo iz Kapuvára z dvömi šoferi, steriva sta pomagala naše kufre v bus spakivati.

Kauli pau osme vöre smo se izpred kapejle odpelali na petdnevno prauško v Međjugorje. Naš duhovni voditelj so bili naš duhovnik Tibor Tóth, paut je pa ovak vodila gospa Bea Horváth. Je trno vrla pa poštena ženska, prevnaugo dosta smo se od nje navčili. Paut je trno dolgo trpela, med pautjov smo dosta molili, največkrat raužne vence.

Večer kauli pau sedme smo prišli v Međjugorje, na plac, gde stoji cerkev sv. Jakaba. Najprva smo častili Gospau, lejpo sveto Marijino pesem smo spejvali. Od veselja je vsakši človek skunzaste oči emo. Zvonavi so se tō zglasili, srečo smo meli, ka 18.40 je tista vöra, gda se je Marija skazala.

V petek zazrankoma v ausmoj vöri smo meli zgučano k Vickej, steroy se je Gospa skazala. Nejsmo šli na njeno domovanje, liki na edno drugo mesto. Bili so tam nemški prauškarge pa mi. Znautra v ednoj velkoj iži smo dobili mesto. Samo dva, tri mejtara vkraj od nje smo stali, vidli smo se iz oči v oči. Mi Slovenci smo srečo meli, ka smo dosta razmeli, ka je ona gunčala. Edna ženska je dojobračala njene besede na namško pa na vogrsko rejč tō. Ka tam človek čüti, tau tapovedati ne more, tau trbej videti pa doživeti. Tisti njeni veseli obraz, kak če bi z drugoga svejta prišo, je človeki do srca segno. Njene reči, ka Mati Boža prosí: mir, mir pa samo mir med Bogom pa lidami. Vöro, razmenje, molitev pa post. Tisti, steri dobro

zdravje ma, mora v srejdoy pa v petek na krüji pa vodej živeti. Betežnike je Gospa vözdignila, ka nebeski oča od nji tau ne želej, oni tak majo svoj križ nosti pa so nesrečni. Moramo dosta

leko sejo. Lidi je pa telko bilau kak listja in trave, stari, mladi, bejli, črni... Vsakši je po svojom jeziki molo. V šestoy vöri se je začno raužni vejnec, zmolili smo tri vesele, žalostnoga pa



Pri enoj štacija na Krizavci

moliti za betežnike, nevernike pa za grejšnike.

Te den smo križno paut oltarskoga svestva tō zopojdli. Po obedi smo malo počivali, po

odičenoga. Po svetoj meši, gde smo blagoslov dobili, smo molili za betežnike. Mati Boža je prosila, naj se za nji zmolí 7 Očenašov, 7 Zdravamarij pa 7 Dika bojdi. Večer v devetoy vöri so pa vödjali oltarsko svestvo pa smo molili.

V soboto zazrankoma v osmoj vöri so mladi pa močni šli na Krizavac. Z nami sta bila dva maliva deteta, Jojo pa Florensia, onadva sta najnaprej mašerala. Na toj pauti so tō križno paut molili. Mi, starejše (Vera, Elza, Ema) smo nej vüpale z njimi iti, ka je v



Naša skupina pri križi odičenoga

tistim smo šli nazaj v cerkev sv. Jakaba, gde smo molili pri kipi lurdske Marije, vsikši je dau svoj dar tō. Potejm smo šli k križi odičenoga, steri je kauli 10 metrov viski. Napravljani je iz bronu, z lejve noge ma teče tekočina. Lidgé tam stojijo, molijo pa te kaplice dolabrišejo. Zatistim smo tanazaj šli na plac pred cerkev. Tam majo prevnaugo stolic, vsakši si je

petek zadvečerek vekši dež bijo pa so skale trno skliske bile. Dokeč so prauškarge z duhovnikom Tiborom Tóthom težko »križno« paut ojdli, smo mi v maloy kapejli štiri svete meše poslušali, dvej vogrske, edno nemško pa edno pravoslavno. Ranč 14. septembra je bijo svetek svetoga križa. Z Vojvodine je tō bijo eden mladi župnik, steri je pripelo osem prauška-

rov. Tašo predgo je emo, ka sem go že dugo nej čüla. V kapejli smo počakali, ka so naši prauškarge - vsi zdravi ino veseli - nazaj prišli s Krizavca. V soboto po obödi smo slobodni program meli, vsikši si je leko küpo, ka je za dar neso svojoj familiji. Gda je večer nastano, je ranč pa vse tak bilau kak v petek večer pa na duge dneve. V nedelo smo šli na brejg, gde se je Mati Boža - ali kak oni tam pravijo Gospa Majka Božja - skazala. Te brejg je bole strašen kak Krizavac, ka je kameenje trno ostro, skrb trbej meti, naj se kakšna nesreča ne zgodi. Trno lejpo vremen je bilau, bili so takšni batrivni (pogumni), ka so bausi šli. Mladi so trno vrlí bili, ka so nam, starim pomagali. Veseli raužen vejnec smo molili. Na tom brejgi stoji edno velko križno drejvo, z lesa je napravljeno pa Jezuš je razpeti na njem. Par metrov niže Mati Boža ma velki kip, ranč tak kak pri cerkvi. Niže od tistoga mesta pa stoji eden sivi križ z razpetjom, tam se je Marija skazala tistim mlajšom, steri so vrejdní bili na tau milost. Tam smo tō molili pa hvalo dali, ka smo srečni dola prišli z brega. Moram zahvaliti Rogan Valiki pa vsejm tistim, steri so mi pomagali.

V programi te prauške smo zatok kaj drugo tō poglednili, tisti steri so ga ešče nej vidli, so bili v Mostari. Pelali so nas do slapa (vízesés), gde so ništrni plavali.

V pondejlek smo z žalostnim srcaum slobod vzeli od Matere Bože pa smo se napautili v domovino. Stanili smo na Makarski rivieri, sto je emo korajžo, se je leko malo namočo.

Večer v edenajstoy vöri so nas domanji čakali pri sakalovskoj kapejli, naš zvonar Jani Takač je zvonijo. Pri svetoj meši smo se zahvalili za vse milosti pa za srečno vrnitev. Zahvalimo Eszti Kovač za organizacijo, župniki Tibori Tóthi pa za duševno vodenje pauti.

Emma Sukič
Foto: Tibor Tóth

Lučane/Potrna/Gradec

RADIJSKI PROGRAM VSE BLIŽJE SLOVENCEM NA ŠTAJERSKEM

Ministrica za Slovence v zamejstvu Tina Komel je z državnim sekretarjem dr. Borisom Jesihom, novim slovenskim veleposlanikom v Avstriji dr. Andrejem Rahtenom in sodelavci obiskala avstrijsko Štajersko. Ministrica se je v Lučanah/Leutschach blizu slovenske meje udeležila slovesnosti ob začetku oddajanja slovenskega radijskega programa celovškega Radia Agora prek oddajnika avstrijske radiotelevizije. Na slovesnosti so bili tudi pomembni predstavniki avstrijske radiotelevizije – ORF, denimo direktorica deželnega studia v Gradcu Karin Bernhard.

Štajerski Slovenci samostojnega programa nimajo, prispevke o njihovih dogodkih jim objavljajo v oddajah Radia Agora, ki ima sedež v Celovcu. Brez dodatnih oddajnikov radijski signal iz Celovca ne seže v kra-

je, kjer na Štajerskem živijo Slovenci, zato so lani prižgali pretvornik v Soboti/Soboth,



Predsednica KD člen 7 Susanne Weitlaner je ministrici Timi Komel in državnemu sekretarju Borisu Jesihu predstavila stalno razstavo o štajerskih Slovencih v Pavlovi hiši v Potrni/Laafeldu

prejšnjo sredo pa v Lučanah/Leutschach. Potreben bo še tretji oddajnik v Radgoni, da bodo lahko spremljali slovenske oddaje v krajih takomerenovanega radgonskega kota, kjer živi največ slovensko govorečih prebivalcev. Ta oddaj-

nik naj bi postavili v začetku prihodnjega leta, čeprav bi že moral delovati, a se je zapletlo

pri njegovi postavitvi. Pri tem se lahko spomnimo, koliko zapletov je bilo pri postavitvi oddajnika za Radio Monošter na Gornjem Seniku.

Kot je v pogovoru s slovenskimi in avstrijskimi novinarji v Potrni/Laafeldu povedala mi-

nistrica Tina Komel, bo Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu podprl Kulturno društvo člen 7 pri uresničevanju vseh nalog med manjšino. Ministrica je izpostavila razveseljive podatke o vedno večjem zanimanju za dopolnilni pouk slovenskega jezika v šolah na avstrijskem Štajerskem in v tečajih slovenskega jezika, ki jih za odrasle imajo v Pavlovi hiši v Potrni. Zadovoljna z novim oddajnikom je tudi predsednica Susane Weitlaner, ki je hkrati izrazila željo, da bi lahko slovenski program Radia Agora poslušali povsod, kjer živijo Slovenci na avstrijskem Štajerskem.

Po Lučanah in Potrni je ministrica Tina Komel s sodelavci obiskala tudi slovensko čitalnico v Gradcu in ji izročila slovenske knjige.

Tekst in fotografija:
Ernest Ružič

Tudi letos je bila Dödolijada v Puconcih

Kulturno in turistično društvo Puconci vsako leto organizira tekmovanje v kuhanju tradicionalne krompirjeve jedi, dödolov. Letos

Letos žal vreme ni ugodilo prireditvi, saj je deževalo že od jutra naprej, ampak so organizatorji vseeno priredili tekmovanje, ka-

po porabsko, se pravi, da so jih tudi prazili. Pripravljene jedi je ocenjevala petčlanska strokovna komisija. Ob tekmovanju je v osnovni šoli potekala tudi kulinarčna razstava za »zlato kijanco«. Po koncu tekmovanja

Nato je sledila še predaja nagrad za kuharje in sodelujoče pri razstavi. Zlato kijanco je prejelo Društvo podeželskih žena Ribnica, srebrno Društvo podeželskih žena Brezno Podvelka, bronasto pa Izletniška kmetija Falout iz



Porabske kuharice na Dödolijadi Klara in Marijana Fodor (z leve), njuni pomočnici sta bili Ani Lábodi in Ana Nyírő

je potekala že 10. Dödolijada, na kateri je sodelovalo 19 ekip, med njimi tudi ekipa Zveze Slovencev na Madžarskem, in sicer Duo Fodor, katerega članici sta Klara Fodor in Marijana Fodor. Njuni pomočnici pa sta bili Ana Nyírő in Ani Lábodi. Ostale ekipe so prišle iz Slovenije, predvsem iz Prekmurja, nekaj jih je bilo tudi iz Hrvaške in Madžarske.

terega se je prav zaradi slabega vremena udeležilo manj ekip, kot je bilo prijavljenih. Kasneje, ko je nehala deževeti, so se tekmovalci lahko lotili dela. Dödole so na športnem igrišču osnovne šole pripravljali na odprtih ognjiščih, potrebne sestavine pa je vsak prinesel s sabo. Ekipa Duo Fodor je tudi letos pripravila tradicionalne dödole



V kulturnem programu je nastopila tudi Folklorna skupina upokojenk ZSM

je bil tudi kulturni program, na katerem sta nastopila Pevski zbor podeželskih žena Ribnica in Folklorna skupina upokojenk ZSM Porabje. V okviru programa je zazvenela tudi himna Dödolijade v izvedbi Puconskega dueta in Pišteka s harmoniko.

Adrijancev. V kuhanju dödolov je zmagal zakonski par Hari iz Puconec, drugo mesto je dosegla ekipa Zavarovalnice Vzajemna Murska Sobota, tretja pa postala ekipa iz Markišavec.

Nikoletta Vajda-Nagy

... DO MADŽARSKE

Uradne in neuradne prireditve ob 23. oktobru

23. oktobra, ob madžarskem državnem prazniku, obletnici revolucije leta 1956, se bodo uradne prireditve začele zjutraj ob 8.00 uri na Trgu herojev, kjer bodo svečano, z vojaškimi častmi dvignili državno zastavo. Državljanje ob 15.00 uri pričakujejo pri muzeju Hiša terorja, kjer bodo lahko ob steni herojev prižgali sveče. Predsednik vlade Viktor Orbán bo nagovoril zbrane na Trgu herojev ob 16.00 uri.

Opozicijske stranke pa pričakujejo na skupno demonstracijo z naslovom Svoboda, ki nas združuje 1956-2013, vse tiste, ki želijo zamenjati vlado. Skupna prireditev bo 23. oktobra popoldne na nabrežju Donave pri tehnični fakulteti.

Fideszovci zahtevajo odpoklic evropskih poslancev socialistov

Evropski poslanci FIDESZ-a in krščanskih demokratov zahtevajo od predsednika Stranke socialistov, naj odpokliče evropske poslance svoje stranke. Attili Mesterházi očitajo, da kljub njegovi izjavi, da stranka ne bo podpirala nobenih prizadevanj, ki bi kršila interese madžarskih ljudi, se je namreč pokazalo, da za resolucijo, ki jo je sestavil zeleni poslanec EP Rui Tavares, stojijo madžarski evropski poslanci socialistov, še posebej Kinga Gőncz in Csaba Tabajdi. Resolucija o razmerah na področju temeljnih pravic na Madžarskem je ugotovila, da se standardi in prakse odmikajo od evropskih vrednot. Evropski poslanci socialistov trdijo nasprotno, namreč da je njihova zasluga, da Unija ni sprožila mehanizmov, ki jih v takih primerih predvideva v členu 7(1).

Moramo se boriti

Akoš Dončec na Verici žive, pa če bi stoj nej vedo, njegvi dejdak je biu znani in priznani lončar. Od mladi lejt naprej je dosta biu v njegvoj delavnici (műhely) pa s kauta gleda, kak se dela lončarska posau-da. Te je ešče lončar sto biti, dapa nej grato, zdaj po drügoj pauti odi. Istino, kak sva se pogučavala, ešče išče svojo pravo paut. Mena je on taši kak eden raziskovalec (kuta-tó) vse fele raziskuje, prevaja, knjige piše pa se bori za Porabje. Dosta je taši, šteri ga ne razmejo, pa nej zavolo jezika, liki zato, ka malo ovak zmišlava. Dapa kak je on tó pravo, v svojom rosagi niške ne more biti prerok (próféta).

- Akoš, gda si ešče mali biu, dja sem tak mislo, ka lončar baudeš. Kak tau, ka je s tauga nika nej gratalo?

»Lončar sem sto biti, samo dejdek me je nej püsto, zato ka tak pravo, ka tau je nebesko žmetno delo, bola aj se nika drügo vönavčim. Tau je bila njegva delavnica, gde zdaj dja izo mam. V kauti je bejo eden rekame pa sem dja vsigdar tam sejdo pa sem gleda, kak on dela. Dja se po kuči tak zovem, ka Žöjlin Akoš, dapa ka je dejdek lončar bejo, name že tó tak zovejo ka Lončar Akoš, vogrski pa Fazekas Ákos. Dapa če tak gledamo, pa bi fejt sto, zato bi leko üšo za lončara. V Magyarszombatfa bi mogo se včit tejt, vejpa moj dejdek se je tó tam vönavčo tau maštarijo. Dapa te naslejdnje sem se itak nej üšo za lončara včit.«

- Gda si ešče mali biu, tebe so fejt brigale fčele. Tau je zdaj več nej tak?

»Eštje itak se štjem s fčelami spravlati, zato sem pa proso Lacina Kovača iz Števanovec, aj mi malo pripovejda od čebelarstva. Ranč včara pa eštje gnes mi je tó napamet prišlo, ka bi mogo malo pogledniti, kak on tau dela. Mi smo meli fčele, samo so se zdjibeje potistim, ka je oča mrau,

dja sem pa üšo na univerzo. Dapa štjem je nazajsprajti, zato ka sem na univerzi skončo slavistiko, dapa itak sem si nej najšo slöjžbo. Dja taši iz-

obraženi človek štjem biti, dapa prvin si moram sprajti nišo egzistenco. Dapa dja tøj v etoj Panonskoj krajini štjem živeti pa se s kmetijstvom štjem spravlati. Leko ka tau ranč čebelarstvo baude. Dja sem sto djagar tó biti, dapa ne morem za nišoga betega volo. Doktor mi tau zdaj trenutno ne pisti, dapa iz tauga betega leko vöozdravi,

samo ne vejim, gda baude tau. Dja se pauleg kmetijstva štjem z intelektualnim delom tó spravlati. Zavolo toga dja raziskujem zgodovino (történelmét) naše vesi, pišem članke za Porabski koledar, za novine Porabje pa dolao bračam vogrske pripovejsti.«

- Od koga si tau ti erbo, ka se vse s tašim spravlaš?

»Dja tau ne vejim, dapa v družini pravijo, ka sem dja taši mejšani. Od oče sem erbo obras, tašo vrejlost pa od Gašpar babe. Dja sem temperamenten, leko bi pravo, ka sem že malo agresiven. Drugi mi pa dostakrat pravijo, ka sem taši ambiciozen pa samovolen.«

- Pa istino majo?

»Istino majo, rejsan sem taši. Dja dosta vse zmišlavam, dja štjem delati za slovenski narod, za Porabje za Prekmürje. Name fejt zanima prekmürščina, naš domanji slovenski jezik. Zavolo toga pišem leposlovje, pa nej samo taše zgodbe.

- Ka pišeš?

»Od nas pišem, mam konkreten načrt, tau bi nej bejo roman, zato ka dja tak mislim,

ka tašo ka roman več nega, tau so zgodbe od štiri padašov. Tej odijo vsepovsedik pa se srečajo z različnimi lidami. S tauga edna risba baude od



Akoš Dončec

nas, ranč tak kak je Balzac piso od francuskoga naroda. Tau taša zgodba baude, štera de aktualna zdaj pa je aktualna bila prvin tó. Zvün tau-ga te ešče cejlo Sveto pismo štjem dolaobrnaviti na naš domanji slovenski jezik. Zdaj obračam še Ezopova basni pa Maloga ercoga (princa). Dapa dja iščem stike pri Hrvataj pa pri Slovencaj prejk Müre, tam pri Štajercaj tó. Zato ka Štajerci so cejlak taši kak mij, skur isto rejč majo, dapa najboba pa Kajkavci. Tak mislim, ka mi Slovenci sami od sebe moramo kaj včiniti zase, zato ka ovak nikši uspehov nemo meli. Zavolo jezika bi najbukše tau bilau, če bi z Goričkoga prišle mlade družine, zato ka naš porabski govor je ranč taši govor kak gorički. Tau je najvejša baja, ka lüstvo je tó dostakrat prauto slovenskoma djezika. V Števanovci sem dostakrat čöjo, ka so fejt prauto bili tauma, ka bi slovenska meša bejla. Tau je, tak mislim, velka sramota za nas. Tak vidim, ka dosta mladi bi se navčilo slovenski, samo baja je tau, ka prva je

vsigdar egzistencija, pa zavolo tauga se te bola drügi djezik navčijo, ka njim pri deli bola potrebno. Pri gradiščanski Hrvataj je tau cejlak ovak, oni so bola ohranili materni djezik, zato ka oni bola močno düšo majo kak mi Porabski Slovenci. Zavolo toga dja fejt poštüjem Hrvate.«

- Ka misliš, zaka nej majo tašo močno düšo Porabski Slovenci?

»Zato, ka panonski Slovenci so se nikdar nej borili, njim je vsigdar vse dobro bilau.«

- Te si ti eden med Porabskimi Slovenci, sto se ešče bori?

»Kühar gospaud se je tó ranč tak boril za porabski djezik, pa za volo tauga dja njega fejt poštüjem. V leposlovju, ka mo piso, tej štirge padaške majo identiteto. Samo oni so ranč tak, ka kaulak njij se lüstvo spoj ne bori za svojo identiteto, tau škem dja dolaspejsati.«

- Kak stojiš ti s tej pisanjom pa s prevajanjom, gda zgotauviš, ka mo leko mi tó šteli?

»Dja sem že prevedo cejli Nauvi teštamentom, napejso sem kratke novele, samo s tejmami sem eške cejlak na začetki. Od Ezopa sem že dolaobrno skur deset pripovejsti, od Maloga princa je pa tak frtau kreda.«

- Ka lüstvo povej k taumi, ka se ti s tašim vse spravlaš?

»Tøj doma mati absolutno ne gleda z dobrimi očami tau, ka dja delam. Misli, ka dja zavolo tauga v temnico pridem, ona eštje tak zmišlava, kak če bi nej bejla demokracija. Dja mam svojo čüstvo, svoje misli, pa dja tau vsigdar vö-povejm. Leko name zavolo tauga lübiti ali nej lübiti, dapa dja svojo vsigdar vö-povejm, če ranč za volo tauga dosta konfliktov mam. Tašoga reda mena mati dostakrat pravi, ka dja sem kriv pa tau je vse zavolo mene. Brat Andraš, on je taši, ka malo na mojoj

strani stoji, malo na maternoj strani. Drügoga brata, Tomina tau spoj nika ne briga. Pa ranč tak je lüstvo tó, ednim se vidi, drüгим nej, dapa tau name spoj ne briga.«

- Ka misliš, gda leko skončaš tau svojo delo, ka v plani maš?

»Najprvo je tau, ka moram si nišo slöjžbo ziskati, vü-pam, če mo malo sreče emo, te si najdem, dapa v Porabji dosta mogaučnosti nega. Drügo je pa tau, ka konkretno bi ranč nej znau povedati, ka bi zame dobro bilau, trenutno tak vögleda, ka nika tašo nega. Tri mejsce sem delo pri Narodnom parki v Öriszentpétri, tam sem njim prevajo besedila v slovenščino. Dapa mena bi dobro bilau tam delati na kmetiji tó, ka majo, če bi me ta gorvzeli. Tam bi delo z živajno, ka se mena tó fejt vidi. Dja vsigdar probam iskati mogaučnosti, dapa zdaj sem že tak, ka odidem iz Porabja. Ne vejim, kama bi odišo, v Slovenijo ali na Hrvaško? Tam v nišoj vesi sam živeti, tisto bi vejn zame bilau. Dja svojo »delo« z veseljem delam, dapa gda telko težav maš kak dja, te ka bi leko delo, tó ne morem ostati. Možeš je tó odišo v Egipt, pa svojo lüstvo vöodpele v Kanaan. Dja ne pravim, ka sem dja Možeš, dapa če gledamo, v kakšni katastrofi smo zdaj, gda nega lidi, ne gučimo slovenski djezik, pozabimo kulturo, sto de zdaj za te Porabske Slovence delo? Vsakši se samo žaurga, na drugoga kaže pa pravi, ka nejma mogaučnosti. Če tau tak ostane, ka baude te z nami? Dobro bi bilau, če bi bar eden človek nika sto narediti za Porabske Slovence, te bi že nika bilau. Nas je nej dosta tó med Mürov pa Rabov, nam bi dojšlo, če bi meli enga Možeša. Tau sem nej dja, dapa tak mislim, dočas mo leko, dočas mo živo, dja mo se trüdo za Porabske Slovence, tak kak je tau župnik Kühar delo.«

Karči Holec

Mladi na Gornjem Seniku se radi družimo

Na Gornjem Seniku, v največji vasi v Porabju, lahko rečemo, da je veliko mladih. Izmed njih nas je več, ki radi skupaj preživljamo prosti čas in veliko sodelujemo tudi ob delavnih. Pomagamo drug drugemu tudi pri delu. Smo prijatelji, ki se družimo tudi takrat, če je pri naših družinah kakšno nujno fizično delo. Znamo rušiti in tudi graditi smo se že naučili – in to v dobrem smislu! Ne rušimo torej za hec, kot to delajo nekateri mladi, ker si ne najdejo boljše zabave, ki jih vidimo na televiziji v poročilih ali v oddaji »Kék fény«. V tej oddaji predstavljajo ljudi, ki škodujejo državi, soljudem, ki so napravili kakšen zločin.

Rušimo, če hoče kje kdo kaj renovirati, pregraditi, potem pa pomagamo pri gradnji, pri zidanju novih zidov. Radi delamo vsa dela, ki polepšajo naše domačije, jih naredijo bolj prijetne ali udobne, takšne, ki jih radi pogledajo turisti, ki prihajajo v Porabje. Tudi v gozd gremo večkrat skupaj, pomagamo drug drugemu pri preskrbi s kurjavo: žagamo, drva sekamo ali če je nujno, delamo na polju, na vrtu, kosimo okrog hiše. Ker smo mladi, se seveda radi družimo tudi v prostem času, se radi skupaj zabavamo! Po večerih in ob vikendih se zberemo in si izmislimo različne zanimive programe, ki nas zanimajo. Če je lepo vreme in imamo

bencin, se gremo vozit z motorji, večkrat tudi v sosednje slovenske vasi v Sloveniji. Če se vreme pokvari in ne moremo biti zunaj, se zberemo



Adam Čuk s svojo soplesalko v noši gornjeseniške folklore

in pogledamo skupaj kakšen film – v kino na Seniku ne moremo kot naši starši ali še bolj stari starši, ker kina že dolgo ni v vasi – ampak pri družinah si vsedemo pred ekran. Včasih tudi kartamo, igramo monopoli ali kaj podobnega.

Kot prijatelji smo tudi člani Folklorne skupine Gornji Senik. V skupini plešejo npr: Krištof Sukič, Alex Sukič, Benjamin Sukič, David Voura, jaz in seveda tudi dekleta, ki spadajo v našo družbo: Gabriela Labric, Bettina Bajzek, Bettina Kozar in Barbara Gyeček. Vsako leto hodimo nastopat v Slovenijo in tudi na Madžarskem imamo nastope.

Med počitnicami organiziramo piknike ali gremo skupaj na izlet, se kopat v terme v

Sárvár ali kam drugam.

Mi mladi tudi radi poslušamo rock glasbo, prav tako kot so naši starši imeli radi ta glasbeni slog. Lani so navdušeni mladi glasbeniki, večinoma iz moje vasi, ustanovili skupino lahke glasbe in igrajo skladbe madžarske rock glasbe, imenuje se West Alfa. Upamo, da bodo igrali tudi kakšne slovenske skladbe.

Zelo nas veseli, da je pri nas spet mlada glasbena skupina, radi hodimo na njihove koncerte, se skupaj zabavati in ploskat nastopajočim. Poleti nimamo problemov, kje bi se zabavali, ker smo lahko zunaj, ampak ko prideta jesen

in zima, več ne moremo biti zunaj, zato bi bilo dobro biti v kulturnem domu, ki so ga lepo obnovili, samo je največkrat zaprt, pa na žalost ne dobimo dovoljenja, da bi si tam organizirali programe!

Nekoč so se mladi in stari pozimi družili ob opravljanju kmečkih opravil, luščili so bučno seme ali česali perje ali ličkali koruzo.

Dandanes se več mladi ne moremo udeleževati teh dejavnosti, ker jih več ne delajo kmetje, ampak še danes se radi družimo, ne kot v večjih mestih, kjer ljudje ne poznajo niti svojih sosedov. To je najlepše v našem prijetnem Porabju, v naši vasi, na Gornjem Seniku.

**Adam Čuk, dijak
Srednje strokovne šole
Béla III.**

Lüpanje kukorce v Selu



Pevsko društvo Selo je letos že desetič organiziralo prireditev Lüpanje kukorce. Na prireditvi pokažejo običaj, kako se lička koruza. Člani društva so želeli, da bi se ohranil običaj »lüpanja kukorce«, ki gre počasi v pozabo. Zaradi tega so tudi letos, že deseto leto zapored, pripravili prireditev v ta namen.

Prvi dan dvodnevnega festivala poteka trganje koruze, drugi dan ličkanje. Obiskovalci festivala ponavadi niso navdušeni nad tem, da bi se tudi sami preizkusili v ličkanju koruze, zato morajo to postoriti domačini. Zanima jih pa večerni kulturni program. Letos so bili povabljeni tudi sakalovski folkloristi, ki so zaplesali porabske plese na selskem odru in s tem spravili v dobro voljo obiskovalce.

LF

Prijateljstvo upokoencev ne pozna meja



Društvo upokoencev Puconci je v soboto, 5. oktobra, priredilo društveno srečanje z naslovom »Prijateljstvo upokoencev ne pozna meja«. Srečanje je bilo posvečeno praznovanju Dneva starejših, prazniku Občine Puconci in podpisu Listine pobratenja z DU Šalek - Velenje. V sklopu prireditve je potekala tudi podelitev potrdil mladim prostovoljcem iz OŠ Puconci, ki so opravili seminar za to plemenito in humano poslanstvo.

V bogatem kulturnem programu so nastopili Klauđija Vrečič in član društva Štefan Sečko iz Vaneče, Folklorna skupina Društva porabskih slovenskih upokoencev in ZSM, učenka in prostovoljka OŠ Puconci Teja Sapač in kulturna skupina DU Prelog - Hrvaška.

KF

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JESENSKO JUTRO, POUČNA NANIZANKA, 10.20 POZABLJENE KNJIGE NAŠIH BABIC: DEČEK JARBOL, LUTK. NAN., 10.35 KAKO SEM VIDEL SVET IZPOD MIZE, MLADINSKA NADALJEVANJA, 10.55 FIRBCOLOG, MOZAIČNA ODDAJA ZA OTROKE, 11.20 Z GLAVO NA ZABAVO: ORLEK, ODDAJA ZA MLADÉ, 11.55 PANOPTIKUM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TARČA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 ALEKS IN GLASBA, RIS., 15.55 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 16.05 RAZRED ZASE, MOZAIČNA ODDAJA ZA MLADOSTNIKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.40 ANGELINA BALERINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 NOVA DVAJSETA, SLOV. NAD., 20.30 SLOVENSKI POZDRAV, 21.30 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALJI, 1.30 INFOKANAL

PETEK, 18.10.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 INFODROM, 8.15 OTROŠKI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA, 11.20 DOBRO JUTRO, 13.40 SLIKOVITIH 55: ZAPOJTE Z NAMI, 13.50 PRISLUHNI MO TIŠINI: MEDNARODNI DAN GLUHIH, 14.25 SLOVENSKI MAGAZIN, MOZAIČNA ODDAJA, 14.50 RAD IGRAM NOGOMET, 15.15 ŽOGARIJA, 15.55 SREČEVANJA, DOKUMENTARNI FILM, 16.45 LEPO JE DELITI, DOBRODELNI KONCERT RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE, 18.15 OSMI DAN, 18.45 KNJIGA MENE BRIGA, 19.10 TOČKA, 20.00 TRIDESET LET TEME, DOK. ODD., 20.55 MOJA DRUŽINA, ANG. NAN., 21.25 SKRIVNOST JEZERA, KOPRODUKCIJSKA NADALJEVANJA, 22.25 STANDER, KOPRODUKCIJSKI FILM, 0.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.10 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 19.10.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 7.10 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.20 BINE: ZOB, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.45 MARCI HLAČEK, RIS., 8.05 SREČA JE ... ČE IZDELAŠ KAJ POSEBNEGA, 8.10 STUDIO KRIŠKRAŠ, 8.40 KULTURNI BRLOG, 8.43 ŽIVALSKÉ ZGODBE: SLONOV TROBEC, 8.45 RIBIČ PEPE, ODDAJA ZA OTROKE, 9.05 MALO DRUGAČE: OKOSTJA, 9.10 FIRBCOLOG, ODDAJA ZA OTROKE, 9.35 UNGUJINA OBLEKA, KRATKI FILM, 9.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.35 INFODROM, 10.55 HOLIJI, NEMŠ. FILM, 12.20 RAZRED ZASE, ODDAJA ZA MLADOSTNIKE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 TEDNIK, 14.15 PRAVA IDEJA!, 14.45 NA LEPŠE, 15.10 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.50 NA POTI, DOK. SER., 16.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.00 POROČILA OB PETH, 17.15 NA VRTU, 17.40 RESNICA O LEVIH, DOK. SER., 18.35 OZARE, 18.40 VSE O ROZI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJA SLOVENIJA, KVIZ, 21.35 ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM, TV SATIRA, 22.20 POROČILA, 22.50 LUTHER, ANG. NAD., 23.50 OZARE, DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 0.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALJI, 1.10 INFOKANAL

SOBOTA, 19.10.2013, II. SPORED TVS

8.00 SKOZI ČAS, 8.45 TARČA, 10.05 POSEBNA PONUDBA, 10.30 SLOVENSKI UTRINKI, 10.55 OPUS, 11.25 OSMI DAN, 12.05 ATTENBOROUGH IN ORJAŠKO JAJCE, DOK. ODD., 13.30 IDEJE 30 LET KASNEJE - ANDREJ ŠIFRER S PRIJATELJI, POSNETEK KONCERTA, 15.30 TITANIK, KOPRODUKCIJSKA MINI-SERIJA, 17.00 40. OBLETNICA MARIBORSKEGA OKTETA, JUBILEJNI KONCERT, 18.30 LJUBLJANSKO JUTRO, BENEČANSKI VEČER, DOK. FILM, 19.20 ŠPORTNI IZZIV, 20.00 NOGOMET - PRVA LIGA TELEKOM: OLIMPIJA: CELJE, 21.55 LARGO WINCH 2, KOPRODUKCIJSKI FILM, 23.50 SOBOTNA GLASBENA NOČ, 1.15 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 1.45 NA LEPŠE, 2.10 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 20.10.2013, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, 10.50 SLEDI, ODDAJA TV MARIBOR, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLIJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 SLOVENSKI POZDRAV, 14.20 SLIKOVITIH 55: NAREČNE POPEVKE S FESTIVALA VESELA JESEN, 14.55 VLADARSKÉ IGRE ŽELEZNE DOBE, DOK. ODD., 15.30 SKRIVNOSTI NARAVE, FR. FILM, 17.00 POROČILA OB PETH, 17.15 SLIKOVITIH 55: NARODNOZABAVNA GLASBA, 18.40 NODI V DEŽELI IGRAČ, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 OBLAST: UMETNOST MOGOČEGA, DAN. NAD., 21.00 INTERVJU: PREDRAG MATVEJEVIČ, POGOVORNA ODDAJA, 21.55 VILLAGE FOLK, DOK. SER., 22.10 NA POTI, DOK. SER., 22.40 POROČILA, 23.10 ALPE-DONAVA-JADRAN, 23.40 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 0.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALJI, 1.00 INFOKANAL

NEDELJA, 20.10.2013, II. SPORED TVS

8.20 SKOZI ČAS, 9.10 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 9.40 ALPE-DONAVA-JADRAN, 10.15 TURBULENCA, 10.45 ŽOGARIJA, 11.20 GLASBENA MATINEJA, 11.20 SEVIČEC BREŽIČE 2013: MUŠICA ANGIJA DA UFF, POSNETEK KONCERTA Z GRADU GRAD NA GORIČEM, 12.15 TATJANA VASILJEVA, SIMFONIČNI ORKESTR RTVS IN EN SHAO, 13.45 RAD IGRAM NOGOMET, 14.15 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO: ŠVICA: SLOVENIJA, 16.30 J.B.P. MOLIERE: ŠOLA ZA ŽENE, TV-PRIREDBA PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA, 17.55 NAŠ VSKADANJI STRUP, DOK. ODD., 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 GLASBENI VEČER, 20.40 CITY FOLK - OBRAZI MEST: ZAGREB, 21.05 HRUP, DOK. ODD., 22.20 OČETNJAVA, KRATKA TV-IGRA, 22.40 ANGORAANGORA, KRATKI FILM, 23.00 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 21.10.2013, I. SPORED TVS

6.15 UTRIP, 6.30 ZRCALO TEDNA, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 10.25 IZ POPOTNE TORBE, KVIZ, POUČNA ODDAJA, 10.50 NOČKO, PRAVLJICA ZA OTROKE, 11.00 PROFESOR PUSTOLOVEC, POUČNA ODDAJA, 11.20 ZLATKO ZAKLADKO, POUČNA ODDAJA, 11.35 CIAK JUNIOR: IZ NIČLE IN ENICE, KRATKI FILM, 12.00 LJUDJE IN ZEMLIJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 POLNOČNI KLUB, POGOVORNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 MOJ PRIJATELJ ZAJEC, RIS., 16.05 STUDIO KRIŠKRAŠ, 16.35 KULTURNI BRLOG, KULTURNE NOVIČKE ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.40 BINE, RISANKA, 18.45 MINUTA V MUZEJU, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 UMETNOST IGRE, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA, 23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.45 DUHOVNI UTRIP, 0.55 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALJI, 2.15 INFOKANAL

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Nočni pohod v Andocih

19. oktobra 2013
ob 19.00 uri
pri Porabski domačiji

Pridte vsi, šteri se ne bojite, da si
vküper poglednemo zvezde,
se srečamo s čaralicami, vragami
pa s šnjavami

Pot je 5km duga pa pela prejk po kmični andovski goščaj.
Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci

PONEDELJEK, 21.10.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 INFODROM, 8.15 OTROŠKI INFOKANAL, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.10 DOBRA URA, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.10 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.55 NA LEPŠE, 15.25 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 16.25 TRIDESET LET TEME, DOK. ODD., 17.30 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.00 PRAVA IDEJA!, 18.30 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 DEDIŠČINA EVROPE: PINA, NEMŠ. DOKUMENTARNI FILM, 21.45 KRAJ ZLOČINA: NAPAČNA POŠILJKA, AVSTRIJSKA SERIJA, 23.10 SLIKOVITIH 55: DELITVE, DOKUMENTARNI FILM, 0.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.50 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 22.10.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 STUDIO KRIŠKRAŠ, 10.45 KULTURNI BRLOG, 10.50 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, ODDAJA ZA GLUHONEME, 10.55 BINE: VLAK, ODDAJA ZA GLUHONEME, 11.15 UNGUJINA OBLEKA, KRATKI FILM, 11.30 POD KLOBUKOM: JEZA KOT ODGOVOR?, 12.05 ODPETI PESNIKI: MILČINSKI, KOKOT, ŽUPANČIČ, 12.20 UMETNOST IGRE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 NELI IN CEZAR, RIS., 15.55 DINKO POD KRINKO, RIS., 16.05 DRAGI DOMEK, RIS., 16.10 RIBIČ PEPE, ODDAJA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.40 ZAKAJ? ZATO!, RIS., 18.45 SIMFONORIJE, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 POLBRAT, NORV. NAD., 20.50 GOLICA, ZGODBA O SKLADBI, DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 23.35 INTERVJU: PREDRAG MATVEJEVIČ, 0.25 POSEBNA PONUDBA, 0.40 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALJI, 1.55 INFOKANAL

TOREK, 22.10.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 INFODROM, 8.15 OTROŠKI INFOKANAL, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.10 DOBRA URA, 11.35 DOBRO JUTRO, 14.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.25 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 16.55 GLASNIK, 17.40 MOSTOVI - HIDAK, 18.05 NA POTI: DRAŽGOŠKEGA POHODA, DOK. SER., 18.35 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 19.00 TOČKA,

GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 TOČKA PRELOMA, 20.30 PROJEKT NA DEZELI, DOK. SER., 20.55 POT DOMOV, PORTRET SKLADATELJA MARIJA KOGOJA, DOK. FILM, 21.45 SEVDAH ZA KARIMA, BOSANSKI FILM, 23.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.15 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 23.10.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 RIBIČ PEPE, ODDAJA ZA OTROKE, 10.35 ODDAJA ZA OTROKE, 11.05 (NE)POMEMBNE STVARI: ZDRAVJE, ODDAJA ZA MLADÉ, 11.55 GOLICA, ZGODBA O SKLADBI, DOK. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.25 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 PUJSA PEPA, RIS., 15.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.35 SVET ŽIVALI: RIS FELIKS, RIS., 18.40 NELI IN CEZAR, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 FILM TEDNA: PREDSEDNIKOVA KUJARICA, FR. FILM, 21.40 SLIKOVITIH 55, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 ODKRITO, POGOVORNA ODDAJA, 23.55 TURBULENCA, 0.25 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALJI, 1.40 INFOKANAL

SREDA, 23.10.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 INFODROM, 8.15 OTROŠKI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA, 11.20 DOBRO JUTRO, 13.30 SLIKOVITIH 55: NARODNOZABAVNA GLASBA, 14.45 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 15.15 GLASNIK, 15.45 EVROPSKI MAGAZIN, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.25 NA VRTU, 16.55 NOGOMET - POKAL SLOVENIJE: RUDAR: CELJE, ČETRTRIFALE, 1. TEKMA, 19.10 ROKOMET - KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO: ŠVEDSKA: SLOVENIJA (Ž), 19.45 MED ODMOROM: ŽREBANJE LOTA, 20.35 ODBOJKA - LIGA PRAKOV: PIACENZA: ACH VOLLEY LJUBLJANA, 22.30 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 23.00 DEVIŠKI PLES SMRTI, MADŽARSKO-SLOVENSKI FILM, 0.45 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.30 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 24.10.2013, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 PODSTREŠJE: AVTOMOBIL, IGRANA NANIZANKA, 10.30 MIHEC IN MAJA, OTR. NAN., 10.35 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.20 RAZRED ZASE: ANIMACIJA, ODDAJA ZA MLADOSTNIKE, 11.55 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 12.25 NA VRTU, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ODKRITO, POGOVORNA ODDAJA, 14.20 SLOVENC V ITALJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 IGRAČE: VLAKEC, RIS., 15.50 ADI V VESOLJU, RIS., 15.55 VSE O ROZI, RIS., 16.05 FIRBCOLOG, ODDAJA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.35 PIPPI IN MELKIJAD, RIS., 18.40 MANJA: PAJEK IN VRV, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TARČA, 21.30 PRAVA IDEJA!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 SVETO IN SVET, POGOVORNA ODDAJA, 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALJI, 1.55 INFOKANAL

ČETRTEK, 24.10.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 INFODROM, 8.15 OTROŠKI INFOKANAL, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA, 11.25 DOBRO JUTRO, 14.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.15 ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM, TV SATIRA, 15.55 EVROPSKI MAGAZIN, 16.20 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 16.45 MOSTOVI - HIDAK, 17.25 RESNICA O LEVIH, DOK. SER., 18.15 TOČKA PRELOMA, 18.45 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE DETELJICE, 20.00 NOGOMET: FIFA MAGAZIN, 20.30 NOGOMET - EVROPSKA LIGA: ZULTE WAREGEM: MARIBOR, 23.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.10 ZABAVNI INFOKANAL